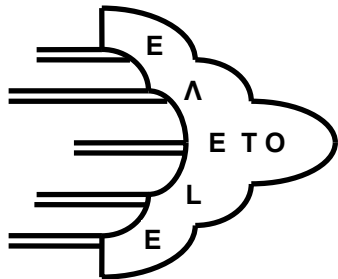

ΟΡΟΓΡΑΜΜΑ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΟΡΟΛΟΓΙΑΣ (ΕΛΕΤΟ)
Hellenic Society for Terminology (ELETO)

Σωκράτη Τσάκωνα 5, 15236 ΠΕΝΤΕΛΗ

Τηλεφ.: 8042313, 6118986

Τηλεομ.: 8068299, 8042385

Ηλ.Ταχ.: valeonti@mail.otenet.gr

<http://sfr.ee.teiath.gr/orogramma.htm>

Αρ.32 Σεπτέμβριος-Οκτώβριος 1998

ISSN 1106-1073

Τιμή: 40 Ξανά

ΣΚΟΠΟΣ ΤΗΣ ΕΛΕΤΟ:

Μελέτη, εκπόνηση, ... και με οποιοδήποτε τρόπο ανάπτυξη της Ελληνικής Ορολογίας... Συμβολή στην ανάπτυξη της Ελληνικής Γλώσσας και προώθηση του ρόλου της στη διεθνή Ορολογία...

(Από το Καταστατικό)

Συνεχίζουμε

Σε λίγες μέρες συμπληρώνεται ένα έτος από τη διεξαγωγή του 1ου Συνεδρίου "Ελληνική Γλώσσα και Ορολογία" που είχε μεγάλη απήχηση τόσο στην Ελλάδα όσο και στο εξωτερικό. Η επιτυχία του 1ου Συνεδρίου μας υποχρεώνει να τηρήσουμε την υπόσχεση για διεξαγωγή του 2ου Συνεδρίου μετά δύο έτη, όπως ζήτησαν οι πιο πολλοί σύνεδροι που είχαν απαντήσει στο σχετικό ερωτηματολόγιο. Ούτε σ' αυτό το Συνέδριο θα είναι μόνη της η ΕΛΕΤΟ. Εκτός από τους συνδιοργανωτές του 1ου Συνεδρίου, έχουν κληθεί να συμμετάσχουν στη διοργάνωση του 2ου Συνεδρίου και άλλοι φορείς από τους οποίους εκφράστηκαν διαμαρτυρίες επειδή δεν είχαν συμπεριληφθεί.

Ηδη, έχει συγκροτηθεί ο πυρήνας της Οργανωτικής Επιτροπής, η οποία θα συμπληρωθεί με εκπροσώπους των συνδιοργανωτών και η οποία θα αποφασίσει και θα εξαγγείλει τις λεπτομέρειες του 2ου Συνεδρίου "Ελληνική Γλώσσα και Ορολογία". Φυσικά, είναι υποχρεωμένη να συμμορφωθεί με την επιθυμία της πλειονότητας των συνέδρων του 1ου Συνεδρίου για διεξαγωγή του στην Αθήνα τον Οκτώβριο του 1999. Επίσης, εξαιτίας της αναμενόμενης διεθνούς συμμετοχής, αναγκαστικά, γλώσσα του 2ου Συνεδρίου δεν θα είναι μόνο η ελληνική, ανάλογα με ό,τι ίσχυσε και στο πρώτο.

Ευελπιστούμε στην πιο μεγάλη επιτυχία του 2ου Συνεδρίου και ευχόμαστε η Οργανωτική Επιτροπή να μην αντιμετωπίσει προβλήματα σαν αυτά που παρουσιάστηκαν στο 1ο Συνέδριο, αλλά και αν παρουσιαστούν να τα ξεπεράσει.

B.A.Φ.

Γενική και Ειδική Τηλεπικοινωνιακή Ορολογία (Έκδοση 9η)

Αν υπάρχει ένα παράδειγμα Επιτροπής/Ομάδας Ορολογίας της οποίας το έργο δημοσιοποιείται ευρέως και εφαρμόζεται είναι η ΜΟΤΟ¹⁾, το συλλογικό μέλος της ΕΛΕΤΟ που εργάζεται ασταμάτητα από το 1989 μέχρι σήμερα και έχει εκπονήσει αρκετές χιλιάδες ελληνικούς όρους των Τηλεπικοινωνιών.

Ο ΟΤΕ, που έχει την ευθύνη της λειτουργίας της ΜΟΤΟ, εκτός από τα επιμέρους Λεξιλόγια Τηλεπικοινωνιακής Ορολογίας που στέλνει για σχολιασμό σε ένα σύνολο 600 περίπου αποδεκτών (προσώπων και Υπηρεσιών στην Ελλάδα και στο εξωτερικό), έχει κάμει ήδη τέσσερις εκδόσεις του **Ενιαίου Λεξιλογίου Τηλεπικοινωνιακής Ορολογίας (ΕΛΤΟ)**. Καθεμία από αυτές περιείχε όλους τους **επεξεργασμένους και οριστικοποιημένους τηλεπικοινωνιακούς όρους** και απευθυνόταν σε ευρύ κοινό που ενδιαφέρεται για τις Τηλεπικοινωνίες.

Παράλληλα, επειδή τόσο οι εργασίες της ΜΟΤΟ όσο και των άλλων Ομάδων Τυποποίησης του τομέα των Τηλεπικοινωνιών (που λειτουργούν επίσης με την υποστήριξη του ΟΤΕ σε συνεργασία με τον ΕΛΟΤ) προχωρούν με γοργούς ρυθμούς, ο ΟΤΕ, είχε κάμει μέχρι πέρυσι, **οκτώ εκδόσεις** με τον τίτλο "**Γενική και Ειδική Τηλεπικοινωνιακή Ορολογία**" καθεμία από τις οποίες ήταν το εκάστοτε "**στιγμιότυπο της Βάσης Τηλεπικοινωνιακής Ορολογίας TELETERM**" που περιλάμβανε όλους τους επεξεργασμένους από τη ΜΟΤΟ όρους, αλλά και πολλούς άλλους που είναι υποψήφιοι για επεξεργασία και οριστικοποίηση, και απευθυνόταν στα μέλη των Επιτροπών/Ομάδων Τυποποίησης ή Ορολογίας, στον ΟΤΕ, στον ΕΛΟΤ και σε άλλους φορείς, στις Μεταφραστικές Υπηρεσίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, κτλ.

Από τις αρχές του καλοκαιριού, η **Τυποποίηση** και η **Ορολογία** έχουν αναβαθμιστεί, στον ΟΤΕ, με την ίδρυση της **Διεύθυνσης Ποιότητας**, ξεχωριστό **Τμήμα** της οποίας τις περιλαμβάνει. Σήμερα, λοιπόν, η ΜΟΤΟ λειτουργεί με την ευθύνη του **Τμήματος Τυποποίησης, Προτύπων και Προδιαγραφών** της **Διεύθυνσης Ποιότητας**, η οποία προέβη στην **9η Έκδοση** της "**Γενικής και Ειδικής Τηλεπικοινωνιακής Ορολογίας**".

Η έκδοση αυτή αποτελεί το **σημερινό αγγλοελληνικό στιγμιότυπο της Βάσης TELETERM** και περιλαμβάνει **43.597 αντιστοιχίες όρων** (αγγλικού-ελληνικού). Φυσικά, το τεύχος διατίθεται και σε άλλους ενδιαφερομένους εκτός από τους προαναφερθέντες, αλλά όχι σε απεριόριστο αριθμό.

Με την ενίσχυση του έργου της ΜΟΤΟ, στα πλαίσια της αναπτυσσόμενης ήδη Διεύθυνσης Ποιότητας του ΟΤΕ, θα ακολουθήσει, ελπίζουμε σύντομα, η **5η έκδοση του Ενιαίου Λεξιλογίου Τηλεπικοινωνιακής Ορολογίας (ΕΛΤΟ)** που θα απευθύνεται, όπως και οι προηγούμενες σε πολύ ευρύτερο κοινό.

K.B.

¹ ΜΟΤΟ: Μόνιμη Ομάδα Τηλεπικοινωνιακής Ορολογίας, Ομάδα Εργασίας της Τεχνικής Επιτροπής "Τηλεπικοινωνίες" (ΤΕ-Τ), Συλλογικό Μέλος της ΕΛΕΤΟ. Λειτουργεί με την ευθύνη και υποστήριξη του Οργανισμού Τηλεπικοινωνιών Ελλάδος (ΟΤΕ), στα πλαίσια επίσημης συνεργασίας με τον Ελληνικό Οργανισμό Τυποποίησης (ΕΛΟΤ).

Συμπόσιο για τη νεολογία

Στις σημερινές συνθήκες, με την εκπληκτική αύξηση της γνώσης και τη δημιουργία νέων εννοιών, έχει γίνει επιτακτική η ταχύρρυθμη εκπόνηση νεολογισμών. Δεν υπάρχει επαρκής χρόνος για φυσικές διεργασίες πρότασης καινούριων όρων και αποδοχής ή όχι από τη γλώσσα, όπως συνέβαινε σε παλαιότερες εποχές.

Η μελέτη των νεολογισμών δεν μπορεί να θεωρηθεί σαν πρόσφατη δραστηριότητα. Ομως, σήμερα αποτελεί ένα από τα μέτωπα της Ορολογίας. Η τεράστια πρακτική δραστηριότητα απαιτεί ιδιαίτερη θεωρητική μελέτη.

Το Επιστημονικό Ινστιτούτο Εφαρμοσμένης Γλωσσολογίας του Πανεπιστημίου Pompeu Sabra οργανώνει συμπόσιο για τη Νεολογία στη Βαρκελώνη στις 18 Δεκέμβρη 1998. Στο συμπόσιο θα αναπτυχθούν τελευταίες απόψεις για αυτόν τον κλάδο και τη διάδοση των νεολογισμών με κατάρτιση ειδικών λεξικών.

Πληροφορίες:

*Observatori de Neologia
Institut Universitari de Lingüística Aplicada
Universitat Pompeu Fabra
La Rambla, 30-32, 08002 Barcelona
Tel: (34) 935 42 23 22
Fax (34) 935 42 23 21
iula@grup.upf.es
http://www.iula.upf.es*

B.A.Φ.

Βασικοί όροι Πληροφορικής

Λάβαμε από την Union Latine το "Λεξικό των Βασικών Όρων Πληροφορικής στις Νεολατινικές Γλώσσες". Πρόκειται για έκδοση, από το Πανεπιστήμιο της Σορβόνης (Paris III), αποσπάσματος του "Πανλατινικού Λεξικού Πληροφορικής".

Το υπόψη Λεξικό περιλαμβάνει 130 βασικούς όρους πληροφορικής στις έξι νεολατινικές γλώσσες (γαλλικά, ισπανικά, ιταλικά, καταλανικά, πορτογαλικά και ρουμανικά) και στην αγγλική.

Ονοματοδοσία Χημικών Ενώσεων

Στο τεύχος αρ.4 του 1998 του περιοδικού "Χημικά Χρονικά" δημοσιεύεται άρθρο του Δημήτρη Γιάζα, μέλους της ΕΛΕΤΟ, με τίτλο "Ονοματοδοσία Χημικών Ενώσεων στην Ευρωπαϊκή Ένωση".

Στο άρθρο γίνεται παρουσίαση των εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής με ονόματα χημικών ενώσεων στις επίσημες γλώσσες της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Οι συλλογές που παρουσιάζονται είναι:

1. Ευρωπαϊκό Τελωνιακό Ευρετήριο Χημικών Ουσιών. Στο Ευρετήριο περιέχονται 32.000 ονόματα χημικών ουσιών.
2. Ευρωπαϊκός Κατάλογος Χημικών Ουσιών που κυκλοφορούν στο Εμπόριο (EINECS), 1990. Ο Κατάλογος περιέχει 100.106 λήμματα.
3. Ευρωπαϊκός Κατάλογος Γνωστοποιημένων Χημικών Ουσιών (ELINCS). Συμπλήρωμα του προηγούμενου.
4. Κατάλογος Επικίνδυνων Ουσιών στα Παραρτήματα των Οδηγιών 76/907/ΕΟΚ και 96/54/ΕΟΚ.

B.A.Φ.

Συνεστίαση της ΕΛΕΤΟ: Τρίτη 10 Νοεμβρίου 1998

Νέα συνεστίαση, για τα μέλη και τους φίλους της ΕΛΕΤΟ, αποφάσισε το ΔΣ, που θα πραγματοποιηθεί στις **10 Νοεμβρίου 1998, ημέρα Τρίτη και ώρα 20.00** στο κέντρο **Ελλοπία**, Αριστοτέλους 84, Χαλάνδρι (εκεί όπου είχε γίνει, και είχε σημειώσει μεγάλη επιτυχία, το κόψιμο της πίτας της ΕΛΕΤΟ). Τιμή συμμετοχής: **5.000 δρχ.**

Παράκληση για **δηλώσεις συμμετοχής**, ώστε να κρατηθούν θέσεις, στα τηλέφωνα **6118986** και **8042313**.

ΕΞΟΦΛΗΣΗ ΣΥΝΔΡΟΜΩΝ - ΜΕΛΩΝ

Η εξόφληση των συνδρομών των μελών γίνεται με απευθείας πληρωμή στην ταμία της ΕΛΕΤΟ,

*κα Ζωή Ξενάκη - Βαρλά,
Κεφαλληνίας 51
152 31 Χαλάνδρι
τηλ.: 671 8545*

ή με καταβολή στον τραπεζικό λογαριασμό της ΕΛΕΤΟ (Εθνική Τράπεζα Ελλάδος 671/591002-12).

Στην τελευταία περίπτωση παρακαλούνται τα μέλη να στέλνουν φωτοαντίγραφο της απόδειξης ταχυδρομικής στη διεύθυνση της ΕΛΕΤΟ ή τηλεομοιούπτημα της απόδειξης στον αριθμό 806 8299.

Γραμματική Ελληνικής Γλώσσας στα Αγγλικά

Αναδημοσιεύουμε από το ΒΗΜΑ (2 Αυγ. 1998) απόσπασμα από το άρθρο του καθ. Θάνου Κακουριώτη:

"Μια γραμματική της νεοελληνικής, γραμμένη στα αγγλικά, είναι πάντοτε ευπρόσδεκτη, γι' αυτό και θα πρέπει να εκτιμηθεί δεόντως η προσπάθεια που κατέβαλαν τρεις λαμπροί επιστήμονες: δύο άγγλοι ελληνιστές, οι καθηγητές P. Mackridge και D. Holton, πανεπιστημιακοί δάσκαλοι στα δύο μεγάλα, ιστορικά, βρετανικά πανεπιστήμια (Οξφόρδης και Κέιμπριτζ, αντίστοιχα), και μαζί τους μια Ελληνίδα, η κ. Ειρ. Φιλίππáκη-Warburton, γλωσσολόγος διεθνούς ακτινοβολίας και καθηγήτρια στο πανεπιστήμιο του Reading.

Η γραμματική τους περιέχει πρόλογο και τρία μεγάλα μέρη: ένα για τη Φωνητική, τη Φωνολογία και το ελληνικό σύστημα γραφής, ένα δεύτερο για τη Μορφολογία και τέλος ένα τρίτο, για τη Σύνταξη, που παίρνει και τη μερίδα του λέοντος στο βιβλίο αυτό των 519 σελίδων. Δεν περιέχει βιβλιογραφία, αλλά υπάρχουν τέσσερα συμπληρωματικά παραρτήματα καθώς και Ερμηνευτικό Γλωσσάριο."

B.A.Φ.

ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ ΠΟΥ ΛΑΒΑΜΕ

Λάβαμε – και ευχαριστούμε – τα ακόλουθα περιοδικά:

- **Βιομηχανική Οικονομική Επιθεώρηση**, τεύχ. 732, Αύγ. 98, τεύχ. 733, Σεπτ. 98
- **Ελληνική Διεθνής Γλώσσα**, τεύχ. 34, Απρ.-Ιούν.98
- **Αρναία**, τεύχ. 38, Ιαν.-Μάρτ. 1998
- **Χρονικά Κεντρ. Ισρ. Συμβ.** αρ. φ. 156, Ιουλ.-Αύγ. 98,
- **Ενημερωτικό Δελτίο του ΣΕΒ**, τ. 578, Ιούν.-Ιούλ. 98

Γενική Συνέλευση της EAFET

Η τρίτη Γενική Συνέλευση της Ευρωπαϊκής Ένωσης Ορολογίας (EAFET - European Association for Terminology) έγινε στη Βιέννη στις 28 Αυγούστου 1998, μετά από το διπλό συνέδριο “Επαγγελματική Επικοινωνία και Μεταφορά Γνώσης” (ProCom 98).

Στη διάρκεια της Γενικής Συνέλευσης, η Πρόεδρος της EAFET Helmi Sonneveld παρουσίασε τον Ετήσιο Απολογισμό, τονίζοντας τα επιτεύγματα του Διοικητικού Συμβουλίου.

Ιδιαίτερη έμφαση δόθηκε στα οργανωτικά θέματα που απασχόλησαν το ΔΣ και κυρίως στη **μεταφορά της έδρας** και του τραπεζικού λογαριασμού της EAFET στην Ολλανδία. Η πρόταση αυτή τέθηκε σε ψηφοφορία και έγινε τελικά δεκτή από τη ΓΣ.

Παρουσιάστηκαν επίσης οι **συνεργασίες** που έχουν ήδη ξεκινήσει με άλλες οργανώσεις και δίκτυα (ELRA, Infoterm, Realiter, IITF, κτλ.) με στόχο την προώθηση της Ορολογίας. Για το σκοπό αυτό, πρόκειται να διοργανωθεί στο Παρίσι, στα τέλη Μαΐου ή αρχές Ιουνίου ένα **συνέδριο με τις εθνικές και τοπικές οργανώσεις Ορολογίας**. Ηδη προγραμματίζεται μια συνάντηση στο Παρίσι τον Δεκέμβριο με αντικείμενο την προετοιμασία του συνεδρίου.

Μια από τις σημαντικότερες πρωτοβουλίες που έχει αναλάβει η EAFET, σε συνεργασία με άλλες οργανώσεις, είναι ο ETIS (Ευρωπαϊκός Εξυπηρετητής Πληροφοριών Ορολογίας) ο οποίος παρέχει πληροφορίες για την Ορολογία στην Ευρώπη. Η πρόσβαση στον ETIS γινόταν καταρχήν στη γαλλική γλώσσα, ενώ τώρα έχουν αναπτυχθεί ήδη και η ιταλική, ολλανδική, καταλανική και ισπανική έκδοση, και προετοιμάζονται και εκδόσεις με άλλες γλώσσες, μεταξύ των οποίων και η ελληνική. Προβλέπεται ανασχεδιασμός του υλικού, σύμφωνα με τις συστάσεις του TDCnet, καθώς ο ETIS θα παρέχει την πρόσβαση στις υπηρεσίες του TDCnet.

Οι **Ομάδες Ειδικού Ενδιαφέροντος** (Special Interest Groups - SIGs) αποτέλεσαν αντικείμενο ιδιαίτερης παρουσίας. Το ΔΣ προσπαθεί να ορίσει καλύτερα το ρόλο των SIGs: ως δίκτυο, ερευνητική ομάδα ή εμπορικό πρόγραμμα. Συζητήσεις έχουν ήδη ξεκινήσει με βάση δύο προτάσεις για SIG: τη δημιουργία ενός δικτύου για τη διδασκαλία της ορολογίας και τη δημιουργία ενός δικτύου ανταλλαγής πληροφοριών για φοιτητές σε επίπεδο διδακτορικού διπλώματος.

Τόσο ο **ετήσιος απολογισμός** όσο και ο **Οικονομικός Απολογισμός** έγιναν ομόφωνα δεκτοί από τη ΓΣ.

Για το νέο έτος, ο **προγραμματισμός δράσης** περιλαμβάνει δύο σημαντικά στοιχεία:

- τη διοργάνωση του Συνεδρίου Ορολογίας και
- την απόφαση να δοθεί προτεραιότητα στη δημιουργία και συντονισμό των SIG.

Στη Γενική Συνέλευση συμμετείχε και ο Πρόεδρος της ΕΛΕΤΟ Βασίλης Φιλόπουλος ο οποίος είναι και Πρόεδρος του Γνωμοδοτικού Συμβουλίου της EAFET.

Π.Λ.

TKE 99

Το 5th International Congress on Terminology and Knowledge Engineering με τίτλο “Πολυμέσα και

Περιεχόμενο για τη Νέα Χιλιετία” θα διεξαχθεί στο Ινσμπρουκ της Αυστρίας από 24 ως 28 Αυγούστου 1999.

Το συνέδριο συνεχίζει το θεσμό των συνεδρίων που άρχισαν στο Τριέρ το 1987 και το 1990, στην Κολωνία το 1993 και στη Βιέννη το 1996. Το αντικείμενο των συνεδρίων έχει διεθνές ενδιαφέρον αφού αναφέρεται σε διεπιστημονικές μεθόδους των επιστημών της Ορολογίας, Πληροφόρησης και Πληροφορικής. Με το θεσμό επιδιώκεται να επιτευχθεί παγκόσμια διαθεσιμότητα της πληροφόρησης και της Γνώσης, με πολυμέσα.

Το συνέδριο TKE 99 περιλαμβάνει 8 τμήματα στις παρακάτω περιοχές έρευνας:

- Θεωρία Γνώσης και Ορολογία
- Διαχείριση Δεδομένων Γνώσης
- Πολυμέσα και Περιεχόμενο
- Τεχνολογία Γλώσσας και Ορολογία
- Τεκμηρίωση και Ορολογία
- Παγκόσμιος Ιστός και Ορολογία
- Πολυγλωσσία και Ορολογία
- Ανακοινώσεις Ειδικών και Ορολογία.

Γίνονται δεκτές περιλήψεις για ανακοινώσεις που αναφέρονται σε πρωτότυπες και αδημοσίευτες ερευνητικές συνεισφορές, ως τις 15 Οκτώβρη 1998.

Όποιος ή όποια ενδιαφέρεται για πιο πολλές πληροφορίες να απευθυνθεί στην ΕΛΕΤΟ ή στην ηλεκτρονική διεύθυνση **peter.Sandrini@uibk.ac.at**

B.A.Φ.

Ούτε λίγοι, ούτε πολλοί

Ούτε λίγοι, ούτε πολλοί, αλλά ευάριθμοι. Διαμάχη ή πιο ορθά διδαχή από διάφορους ειδήμονες του λόγου για την ορθή σημασία της λέξης “ευάριθμος”. Την ανιχνεύω πίσω σε επιφυλλίδα του Παντελή Μπουκάλα στην Καθημερινή της 28 Απριλίου 1991. “Ανάλογο έχει υποστεί εκείνο το ταλαιπωρο επίθετο “ευάριθμος”, που κυκλοφορεί με οριστικώς απολεσθείσα την τιμή του ετύμου του. Οχτώ στις δέκα περιπτώσεις το βιάζουν να κομίσει σημασία εντελώς αντίθετη από αυτή που ορίζει η σύνθεσή του. Φταίει μάλλον εκείνο το “ευ” στην αρχή. Μας μπερδεύει. Γιατί βλέπετε στον καιρό μας και στον πολιτισμό μας το “καλό” ταυτίζεται υποχρεωτικώς με το “πολύ”. Κι ας ισχυρίζονται τα πείσμονα λεξικά ότι ευάριθμος είναι ο “ευαρίθμητος, ο ευκόλως αριθμούμενος, ο ολιγάριθμος”...

Όπως σε κάθε τεχνικό όρο, η σημασία δεν προκύπτει αποκλειστικά από την ετυμολογία. Η ετυμολογία των όρων είναι κατασκευαστικό εργαλείο, δεν είναι οι αρχιτεκτονικές απαιτήσεις. Αυτές προκύπτουν από την ειδική γλώσσα που ανήκει ο όρος. Σ’ αυτήν την περίπτωση ειδική γλώσσα είναι η Μετρολογία. Υπάρχουν τα γνωστά “ολιγάριθμος” και “πολυάριθμος”. Δεν καλύπτουν όλες τις περιπτώσεις. Υπάρχει και ενδιάμεση κατάσταση, ούτε λίγοι ούτε πολλοί, αλλά αρκετοί. Αυτή είναι η αρχιτεκτονική απαίτηση. Η γλώσσα μας έχει δώσει το “ευάριθμος”. Γιατί το “ευ” να σημαίνει μόνο “καλός” και όχι και “εύκολος” δηλαδή σύμφωνα με ό,τι γράφουν τα λεξικά, “ευκολοαρίθμητος”. Δε χρειάζεται να υποδηλώσουμε τους λίγους ότι είναι ευκολοαρίθμητοι (ευάριθμοι) είναι προφανές. Ευάριθμοι, δηλαδή αρκετοί, είναι όταν δεν είναι ολιγάριθμοι αλλά ούτε πολυάριθμοι, όπου πάλι προφανώς είναι δύσκολο να αριθμηθούν.

Δίδαγμα, αν μου επιτρέπεται, ας εμπλουτίσουμε στη χρήση τη γλώσσα με έννοιες, όταν προπαντός αυτή μας έχει δώσει όρους.

B.A.Φ.

Στη ΓΩΝΙΑ ΤΟΥ ΓΕΣΥ²έλα κι εσύ

Νεολογισμοί και ...Παραλογισμοί

Το θέμα είναι τεράστιο και θα μπορούσαν να γραφούν πάρα πολλά. Εδώ, λόγω του περιορισμένου χώρου, **απλώς** (και όχι **απλά**) θα το *θίξουμε*. Θα το ορίσουμε και θα σταθούμε σε ένα συγκεκριμένο παράδειγμα.

Σύμφωνα με τον ορισμό της Διεθνούς Οργάνωσης Τυποποίησης (ISO)³ ο **νεολογισμός (neologism)** είναι *νεόκοπος όρος ή πρόσφατα δανεισμένος όρος από ξένη γλώσσα ή από άλλο θεματικό πεδίο*.

Ο νεολογισμός είναι ένα από τα **κύρια και καίρια** εργαλεία του **ορολόγου** για την αντιμετώπιση της συνεχούς δημιουργίας **νέων εννοιών**, με την προαγωγή της γνώσης.

Από την άλλη πλευρά, είναι **παραλογισμός**, κατά τη γνώμη μας, η **άκριτη** και **χωρίς καμιά αιτιολογία** εισαγωγή **νέων κοινών όρων** όχι για να αποδώσουν μια **νέα έννοια**, για την οποία η ελληνική γλώσσα δεν έχει ακόμα όρο, αλλά επειδή κάποιος **σημαίνει** (κατά κανόνα **δημόσιο** αλλά και **άσχετο** με την ελληνική γλώσσα) **πρόσωπο** (προφανώς για να δημιουργήσει αίσθηση ή και μέσα στην άγνοιά του) "πετάει" μια δικής του έμπνευσης λέξη ή φράση, **κυριολεκτικά παράλογη**, για να εκφράσει έννοια για την οποία η ελληνική γλώσσα έχει ήδη πολύ καλύτερες, **λογικότερες, σαφέστερες** και **ωραιότερες**, αποδόσεις. Βέβαια, ο "παραλογισμός" του δράστη μπορεί να είναι στιγμιαίος. Τον παραλαμβάνουν όμως τα ΜΜΕ⁴ και τον διαδίδουν, καταγράφοντας ή προβάλλοντάς τον, ξανά και ξανά, σαν **νεοανακαλυφθέντα θησαυρό** (κι ας πρόκειται περί **ανθράκων**).

Η **κάθετη αντίθεση** (το να είναι κανένας **κάθετα αντίθετος**) είναι το συγκεκριμένο παράδειγμα που θα μας απασχολήσει. Αυτό που **βιάζει** ακόμα και την απλή την καθημερινή γεωμετρική αντίληψη του χώρου. **Αντίθεση** σημαίνει στην κυριολεξία **ενάντια θέση**, ενώ στη μεταφορική χρήση της σημαίνει **ενάντια άποψη, διαφωνία, ασυμφωνία**. Στα Μαθηματικά η έννοια είναι σαφέστατη: ο αριθμός **-10** είναι **αντίθετος** του **10**, το διάνυσμα (ή η κατεύθυνση) **2** του σχήματος είναι **αντίθετο** (ή **αντίθετη**) προς το διάνυσμα (ή την κατεύθυνση) **1**.

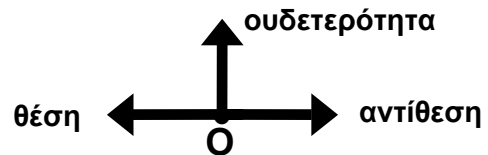
Η **αντίθεση** στα Μαθηματικά είναι **μία**, δεν έχει διαβαθμίσεις, εκεί δεν έχει έννοια η φράση: **λιγότερο, ή περισσότερο, αντίθετος**. Δύο αριθμοί, δύο διανύσματα, δύο κατευθύνσεις **ή είναι αντίθετα ή δεν είναι**. Στην κοινή γλώσσα, όμως, η **αντίθεση**, με τη σημασία της **διαφορετικής άποψης** μπορεί να μην έχει απόλυτη έννοια αλλά να έχει αποχρώσεις. Έχει έννοια δηλαδή το **σχεδόν αντίθετος**, το **περίπου αντίθετος**, το **λίγο-πολύ αντίθετος** κ.ά. (βλέπε σχήμα παρακάτω).

Στην κοινή γλώσσα, λοιπόν χρειάζεται κάποτε να τονίσουμε ότι η αντίθεσή μας δεν ...είναι κατά προσέγγιση αντίθεση! Αυτό, όμως, το πρόβλημα **η γλώσσα το έχει ήδη αντιμετωπίσει και μάλιστα με πολλές επιλογές:**

Η αντίθεση μπορεί να είναι:	Φράση:
απόλυτη	είμαι απόλυτα αντίθετος
τελεία	έχω τελείως αντίθετη γνώμη
κατηγορηματική	είμαι κατηγορηματικά αντίθετος
διαμετρική	διαμετρικά αντίθετη άποψη
ριζική ⁵ , πλήρης	είμαι ριζικά αντίθετος διαφωνώ πλήρως

Ποια γλωσσική ανάγκη θέλησε να καλύψει αυτός που επινόησε τον **παραλογισμό "κάθετα αντίθετος"**; Όπως βλέπουμε στον πίνακα υπάρχει ήδη και "μελετημένη γεωμετρική λύση" του ζητήματος: **διαμετρικά αντίθετος!** Η **καθετότητα** αναιρεί την αντίθεση, εκφράζει ουδετερότητα ως προς τις δύο αντίθετες κατευθύνσεις και όχι **αντιπαράθεση**. Αν η **θέση** είναι **ναι** η αντίθεση είναι **όχι** ενώ η καθετότητα **"ούτε ναι ούτε όχι"** (βλέπε σχήμα)

K.B.

"ΟΡΟΓΡΑΜΜΑ"

Το "Ορόγραμμα" είναι διμηνιαία έκδοση της Ελληνικής Εταιρείας Ορολογίας (ΕΛΕΤΟ) για την αλληλοενημέρωση των μελών της και ευρύτερου κύκλου αποδεκτών για θέματα της Ελληνικής Γλώσσας και Ορολογίας.

Υπεύθυνος σύμφωνα με το νόμο:

Β. Α. Φιλόπουλος
Πρόεδρος ΕΛΕΤΟ

Σύνταξη:
Κ. Βαλεοντής
Μ. Καρδούλη
Α. Παπαναστασίου
Β.Α. Φιλόπουλος

Τηλέφωνα:
πρωί: 6118986
απόγ.: 8042313, 8562069

Τηλεμοιότητα: 8068299, 8042385
Ηλ. Ταχυδρομείο: valeonti@mail.otenet.gr
Θέση στο Ιντερνετ: <http://sfr.ee.teiath.gr/orogramma.htm>

Γίνονται δεκτές συνεργασίες. Απαραίτητες προϋποθέσεις τα κείμενα να είναι ευανάγνωστα, σύντομα και έτοιμα για δημοσίευση δίχως να απαιτείται παραπέρα επεξεργασία.

Τα δημοσιεύματα που προσυπογράφονται με αρχικά απηχούν τις προσωπικές απόψεις του συντάκτη τους, το πλήρες όνομα του οποίου είναι στη διάθεση της Σύνταξης. Η Σύνταξη του "Ο" συνήθως δεν παρεμβαίνει, ούτε σχολιάζει.

Επιτρέπεται ελεύθερα η αναδημοσίευση ή αναπαραγωγή ολόκληρου ή μέρους του "Ο" με μόνη υποχρέωση την αναφορά της πηγής.

² ΓΕΣΥ: Γενικό Επιστημονικό Συμβούλιο της ΕΛΕΤΟ.

³ International Standard ISO 1087:1990 – "Vocabulary of Terminology"

⁴ Μέσα Μαζικής Επικοινωνίας

⁵ Όπως αναφέρει σχολιάζοντας και ο καθ. Γ. Μπαμπινιώτης στο "Λεξικό της Νέας Ελληνικής Γλώσσας" (στο λήμμα "κάθετος").